

**Силабус
освітнього компоненту ПО13**

Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами

Назва дисципліни:	Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5735
Рік навчання:	3
Семестр:	6 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра економіки і підприємництва
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Дмитрієва Оксана Іллівна, д.е.н., професор
Контактний телефон:	(063)3537998
E-mail:	oksanahnadu@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення є формування системи знань і практичних навичок у створенні і управлінні стартапами на початковій стадії, підготовка здобувачів до участі в інкубаційних, акселераційних і грантових програмах підтримки стартапів.

Предмет: теоретичні та методологічні основи, методичні положення створення і управління стартапами на початковій стадії.

Основними завданнями вивчення дисципліни є забезпечення у здобувачів вищої освіти:
знань:

ролі стартапів в світовій економіці; складових частин стартап-екосистеми та зв'язків між ними; ролі наукових досліджень для розвитку інновацій; етапів розвитку команди; принципів customer development; базових принципів маркетингу; поняття маркетингової стратегії; основних метрик діджитал маркетингу; поняття MVP; базових принципів UI/UX дизайну, customer journey map; принципів венчурного ринку, типів інвесторів, етапів і раундів інвестицій; базових юридичних аспектів управління стартапами; основних принципів пітчів;

умінь:

знаходити можливості для розвитку стартапу залежно від його стадії; формувати команду стартапу та розподіляти в ній ролі; володіти інструментами оцінки підприємницьких якостей; застосовувати відповідні інструменти управління командою на різних етапах розвитку команди; знайти і вибрати ідею стартапу, оцінити її актуальність і реалістичність; визначити проблеми клієнта; володіти інструментами дизайн мислення; володіти методами оцінки проблеми – карта емпатії, глибинне інтерв'ю, карта стейкхолдерів тощо; володіти інструментами брейнстормінгу; валідувати гіпотези; володіти інструментами для формування та валідації бізнес-моделі; володіти базовими навичками діджитал маркетингу – SMM, налаштуванням реклами, роботи з лідерами думки; оцінити об'єм ринку, проаналізувати конкурентів; обирати джерело фінансування; володіти інструментами створення презентацій.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: ПО9 «Маркетинг».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Стартап-екосистема.	2	0,5
	ПР. Виїзне заняття з екскурсією в коворкінг для стартапів, офіс стартапу чи інший елемент стартап-екосистеми України або спілкування з запрошеним гостем – представником стартап-екосистеми.	2	0,5
	СР. Есе про історію розвитку обраного здобувачем стартапу з зазначенням взаємодії цього стартапу з різними елементами екосистеми. Онлайн-курс «Як створити стартап» https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about	1	5
2	ЛК. Основні принципи формування команди, ролі в команді стартапу.	2	0,5
	ПР. Формування команд з учасників навчальної групи. Тренінг «5 якостей підприємця».	2	0,5
	СР. В робочому зошиті заповнити сторінку зі складом команди та ролями. Провести брейншторм в команді з визначення візії і цінностей. Провести тестування в команді на «бізнес хімію», тест на визначення рівня інноваційності мислення.	1	5
3	ЛК. Дизайн-мислення. Визначення проблем, емпатія.	2	0,5
	ПР. В команді скласти карту емпатії, працювати з інструментами POV, NMW.	2	0,5

	СР. В робочому зошиті заповнити сторінку з аналізом проблеми. Провести емпатію та підтвердити проблему.	1	5
4	ЛК. Дизайн-мислення. Пошук і вибір ідей.	2	0,5
	ПР. Брейнштормінг в команді. Пошук ідей. Воркшоп.	2	0,5
	СР. Провести попереднє дослідження і валідувати ідею. В робочому зошиті заповнити сторінку з описом ідей.	1	5
5	ЛК. Валідація ідеї стартапу.	2	0,5
	ПР. Презентація ідей кожною командою. Отримання зворотного зв'язку та обговорення ідей. Можливе запрошення зовнішнього експерта для оцінки ідей.	2	0,5
	СР. На цьому етапі здобувачі можуть переформатувати команди, обрати собі іншу команду для роботи над ідеєю, що більше сподобалася, або сформувати нові команди. Фінальне завдання – визначитися з однією ідеєю для подальшої роботи в обраній команді.	2	5
6	ЛК. Канва бізнес-моделі. Вступ, проблема та рішення.	2	0,5
	ПР. Представлення кейсів-прикладів відомих стартапів. Розбір кейсів в командах.	2	0,5
	СР. Командам необхідно створити свою канву бізнес-моделі (можна використовувати для зручності онлайн інструмент canvanizer.com). Опрацювати блоки канви про проблему та ідею та заповнити відповідний розділ робочого зошита.	2	5
7	ЛК. Канва бізнес-моделі. Портрет клієнта, ціннісна пропозиція.	2	0,5
	ПР. Розбір кейсів портретів клієнтів. Розбір кейсів ціннісної пропозиції.	2	0,5
	СР. Дослідження цільового ринку та сегментація клієнтів. Опис портретів клієнтів стартапу. Створення канви ціннісної пропозиції стартапу.	2	5
8	ЛК. Дослідження клієнтів.	2	
	ПР. Частина 1. Розбір кейсів стартапів в контексті теми лекції. На це заняття можна запросити стартапера для обміну реальним досвідом. Частина 2. Розбір домашнього завдання. Обговорення результатів досліджень груп. Командам надається зворотний зв'язок.	2	
	СР. Формування ключових гіпотез щодо стартапу. Розробка та планування експериментів для підтвердження гіпотез. Підготовка питань і сценаріїв для інтерв'ю і опитувань. Проведення інтерв'ю та опитувань для валідації гіпотез. Аналіз результатів інтерв'ю. Заповнити результати в робочий зошит.	2	5
9	ЛК. Презентації ідей стартапів.	2	
	ПР. Запрошення на заняття зовнішніх експертів, які будуть задавати питання командам та надавати коментарі щодо різних аспектів бізнес-моделі.	2	
	СР. Складання та задавання командами одна одній якомога більше незручних питань, для того, щоб знайти всі слабкі місця в бізнес-моделі стартапу.	2	5
10	ЛК. Динаміка команди.	2	
	ПР. Знайомство з інструментами управління командою (командні чати, таск-менеджери, робота з документацією). Ігри з імітації різних стадій динаміки команди (методичні матеріали з проведення гри додаються).	2	

	СР. Рефлексія в команді за результатами гри. Есе на тему свої відчуття щодо етапів динаміки команди. Самостійне тестування інструментів для командної роботи. За необхідності внесення змін та доповнень в робочій зошит в блок Команда.	2	5
11	ЛК. Мінімально життєздатний продукт (MVP).	2	
	ПР. Основи UI/ UX дизайну. Прототипування. Розбір кейсів з UI/UX. Робота над концепцією першого продукту.	2	
	СР. Розробити концепт MVP, описати базовий функціонал. Візуалізувати прототип. Створення customer journey map.	2	6
12	ЛК. Оцінка ринку. Аналіз конкурентів. Нечесні конкурентні переваги.	2	
	ПР. Розбір кейсів розрахунку об'єму ринків та конкурентного аналізу для успішних стартапів.	2	
	СР. Провести аналіз ринку. Обчислення TAM, SAM, SOM. Дослідити темпи зростання ринку. Провести аналіз конкурентів. Дослідити конкурентні переваги стартапу. Заповнити таблицю порівняння з конкурентами.	2	8
13	ЛК. Основи маркетингу для стартапів.	2	
	ПР. Дослідити сегментування ринку та проаналізувати маркетингові стратегії головних конкурентів. Розбір кейсів з діджитал маркетингу.	2	
	СР. В команді заповнити відповідні сторінки робочого зошиту. Розробити маркетингову стратегію – позиціонування, основні канали комунікації. Розробити концепцію діджитал маркетингу стартапу (комунікаційний план, контент план, візуалізація, метрики).	2	6
14	ЛК. Основи про інвестиції, фінанси та юридичні особливості стартапів.	2	
	ПР. Обговорення інвестиційної стратегії стартапу. Розробка фінансового плану.	2	
	СР. Дослідити інвестиційні угоди схожих стартапів. Створити в команді підбірку потенційних світових інвесторів стартапу. Визначитися зі стратегією залучення інвестицій. Підготувати лист інвестору. Вирішити задачу (набір задач додається).	2	6
15	ЛК. Презентація стартапу. Пітч-дек.	4	0,5
	ПР. Робота над презентаціями стартапів.	4	0,5
	СР. Створення фінальної презентації стартапу.	2	6
ЛК		32	4
ПР		32	4
СР		26	82
Підготовка та складання екзамену		30	30
Разом		120	120

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: стартап-проект.

Методи навчання:

- словесний метод (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, консультація);
- наочний метод (демонстрація, ілюстрація, презентація, пітч-дек, навчальні відео, віртуальні екскурсії);
- практичний метод (практичні заняття, форуми, тренінг, написання есе);

– інтерактивний метод (робота в малих групах, «мозковий штурм», дискусія, проєктні ігри, кейси, воркшоп, інтерактивна онлайн-дошка).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному чи семінарському занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (табл. 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66

4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях;
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 60 балів, що відповідає за національною шкалою «3»).

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E – оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань,

залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному/всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному/всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних/всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в табл. 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89		B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79	Добре	C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74		Д	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66	E		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
	35–59	Незадовільно	FX
0–34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ», «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат», «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ»;
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендована література

1. Базова література

- 1.1 Гой І.В. Підприємництво: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2015. 368 с.
- 1.2 Дорф Б., Бленк С. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію. К.: Вид-во «Наш формат». 2018. 512 с.
- 1.3 Коллінз Дж. Від хорошого до величного. К.: Вид-во «Наш формат». 2017. 368 с.
- 1.4 Райз Е. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля. К.: Віват, 2016. 368 с.
- 1.5 Котлубай В.О., Отливанська Г.А. Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами. Economic evaluation of innovative solution: практикум. Одеса. 2021. 131 с.
- 1.6 Приходько Д.О. Маркетинг: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. 240 с.

2. Допоміжна література

2.1 Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. для вищих навч. закладів / Авт. кол.: Ю.М. Бажал, І.В. Бакушевич, У. Венесаар ін. / за ред. д-ра екон. наук проф. Ю.М. Бажала. К.: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2015. 278 с.

2.2 Ворона Т. Стартап на мільйон. Як українці заробляють статки на технологіях. К.: Вид-во «Віват». 2017. 224 с.

2.3 Копитко М.І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.

2.4 Katernyak I. Innovation Spring in Tech Startup: momentum to take off. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2021. 172 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1 <http://www.yepworld.org>

3.2 <https://business.diia.gov.ua/>

3.3 <https://usf.com.ua/>

3.4 <https://uifuture.org/publications/majbutnye-universitetiv/>

3.5 <https://readymag.com/u3729875872/1838490/>

3.6 <https://www.designkit.org/methods/3>

3.7 <https://dschool.stanford.edu/resources>

3.8 <https://tilda.education/courses/web-design/designthinking/>

3.9 <https://prometheus.org.ua/designthinking/>

3.10 <https://leanstack.com/>

3.11 canvanizer.com

3.12 <https://www.strategyzer.com/>

3.13 steveblank.com

3.14 <https://www.youtube.com/watch?v=Hla1jzhan78>

3.15 <https://dou.ua/lenta/articles/group-dynamics/>

3.16 https://www.mindtools.com/pages/main/newMN_TMM.htm

3.17 <https://app.slack.com/>

Розробник силабусу
навчальної дисципліни

Оксана ДМИТРИЄВА

Гарант освітньо-професійної
програми

Валентина НЕСТЕРЕНКО

Завідувач кафедри

Оксана ДМИТРИЄВА